

schap eieren leggen. Men neemt daarvoor een wijde flesch, zet daar een zuringplant in en plaatst het geheel met eenige gevangen vlinders in den zonneschijn. De vlinders leggen dan vrij gemakkelijk. Daar op 't eerste gezicht het verschil in geslacht niet zoo duidelijk te zien is (vervormde voorpooten bij ♂, dikker lijf en ronder vleugels bij ♀), is het 't beste, eenige exemplaren tegelijk te vangen.

De vlinder zit het meeste op de bloemen van Composieten. Het is een vlug, speelsch dier. Nauwelijks komt een ander vlindertje in de buurt, een soortgenoot of een hooibeestje, of onze sinjeur schiet er op af en in dartel spel dansen beide in de lucht, totdat weer een bloem wordt opgezocht, om te rusten en zich te goed te doen aan den honing, om even later het spelletje weer te herhalen.

Wat ons vuurvlindertje vooral zoo belangwekkend maakt, vooral voor hen, die de allereerste beginselen der vlinderstudie achter den rug hebben, dat zijn de vele afwijkingen in kleur en in teekening, die er van voorkomen. De meeste zijn echter zeer zeldzaam. Er is haast geen enkel onderdeel in het kleurpatroon, dat niet aan variatie onderhevig is. Uitvoerig zijn alle voorkomende afwijkingen behandeld door J. W. Tutt in deel VIII van zijn groote werk „A natural history of the British Lepidoptera”. Daarin worden ruim 40 vormen beschreven van West-Europa, een respectabel aantal dus. 't Heeft geen zin, deze alle hier te herhalen. Alleen op enkele meer voorkomende of zeer karakteristieke wil ik hier de aandacht vestigen.

Het aantal vlekken op de voorvleugels is zelden minder dan 8, zeer zeldzaam zijn ze alle verdwenen. Een mooie vorm is die, waarbij de grondkleur zilverwit is inplaats van koperkleurig. Meestal wordt deze vorm, waarvan ook eenige voorwerpen in ons land gevangen zijn, ab. schmidtii Gerh. genoemd. Tutt echter noemt ze ab. alba en beschouwt als schmidtii de vormen met geelwitte of licht gele grondkleur. Soms treden ook wel eens donkere afwijkingen op. In Zuid-Europa is de zomervorm als regel op de voorvleugels sterk zwart bestoven, bij ons echter komen die donkere exemplaren slechts bij uitzondering voor (var. eleus F.) Wel is in Engeland in den zomer een vorm gewoon, waarbij de voorrand, de binnenrand en de uiteinden der aderen dun zwart bestoven zijn. Eenige vlinders van Amsterdam in mijn eigen verzameling vertoonen dezelfde afwijking (ab. initia Tutt). Op de achtervleugels staan soms voor den rooden band eenige blauwe stippen. Ook deze afwijking, die bij meer soorten vuurvlinders voorkomt, heb ik bij Amsterdam gevangen (ab. caeruleopunctata Rühl). De laatste vorm, die ik wil noemen, is die, waarbij aan de achtervleugels een duidelijk uitspringende tand aanwezig is (onderscheiden als ab. caudata Tutt).

Deze korte opsomming geeft een klein idee van de vormenrijkdom van deze soort. Let daarom eens speciaal op dit vuurvlindertje. Misschien zijt ge gelukkig en treft ge iets bijzonders aan. 't Is natuurlijk onnoodig, daarvoor alle vlinders te dooden. Met een beetje handigheid is in 't net al te zien, of de vangst iets bijzonders is, of dat de gevangene weer in vrijheid gesteld kan worden.

B. J. LEMPKE.

KIKKERS-ENQUÊTE.

Naar aanleiding van uw artikel in De Levende Natuur deel ik u mede, dat de *Boomkikker*, *H. arborea* voorkomt bij *Vierlingsbeek* in Noord-Brabant. Ik vond daar groote groepen van deze helgroene dieren. Het is, alsof hun huid strak gespannen staat. Ze vielen mij direct op door hun krachtig, kort, snerpnd geluid. Een heel ander geluid dan dat van onze Rotterdamsche kikkers, *R. esculenta*. Deze laatsten vergasten ons elken avond vanuit het singelwater op hun langgerekt ge-kroak, soms afgewisseld door een korte piep! alsof er een in de knel zit!

Rotterdam.

P. I. VISMANS.

Naar aanleiding van de Kikker-Enquête deel ik u even mee dat *Hyla arborea* in Zeeuwsch Vlaanderen in de gemeente Groede bij 't buurtschap de Verklikker veelvuldig in de natte duinpannetjes voorkomt.

Amsterdam.

JAAP VAN MALE.

Boomkikker: mij bekend van Ulvenhout, bij Breda, van Poortvliet en van St. Maartensdijk. Verder nergens gezien. — *Groene kikker*: hier overal (Bergen-op-Zoom). — *Bruine kikker*: Ook overal (Bergen-op-Zoom). — *Heikikker*: durf niet met zekerheid aanduiding te geven. — *Vuurbuikpad*: mij bekend van Epen, Valkenburg, Gronsveld — *Groote watersalamander*: in Westelijk Noord-Brabant zeldzaam; wel in enkele exemplaren in slooten van de polders, o.a. hier te Halsteren. Mij nergens uit zandstreken bekend. — *Alpensalamander*: in 1924 door NJN-ers gezien te Wouw, in 1926 door NJN-ers veel gevonden onder Bergen-op-Zoom en Halsteren. — *Draadsalamander* = *vinpootsalamander*: in Westelijk Brabant heel wat. Bij B. o. Z. algemeen in de vennen. Ook gevonden (alles door NJN-ers) in het Liesbosch bij Breda. Deze soort beëindigt zijn winterslaap wat vroeger dan de gewone die later in veel grootere quantums optreedt. Wordt dus het gemakkelijkst in vroege voorjaarsvangsten opgemerkt, bv. als er hier en daar in de vennen nog ijs ligt. Dan is de andere nog niet wakker. — *Kleine gewone watersalamander*: in Westelijk Brabant algemeen en veel voorkomend.

Bergen-op-Zoom.

J. G. SLOFF.

Naar aanleiding van uw artikel over de kikkers en padden in „De Levende Natuur” van Juni en Juli 1926, kom ik u nog een vindplaats melden van de *knoflookpad*larve, n.l. hier dicht bij Steenwijk in een poeltje onder 't gehucht Anna. Twee jaar geleden was dat poeltje bijna uitgedroogd en de donkere abnormaal groote larve duidelijk te zien in het geelgrijze water. Wij vingen er daar eenige, die wij een paar weken op school in een aquarium hielden, maar met de groote vakantie weer lieten zwemmen. In September vingen we ze opnieuw, 4 ex.; bij alle vier waren de achterpooten al te voorschijn gekomen; twee bleven echter in hun ontwikkeling staan, twee veranderden in kleine kikkerachtige padden, die wij determineerden als *knoflookpadden*. Ze hadden een gladde groenbruine huid met roode puntjes. Op de pupil en het ontbreken van het trommelvlies heb ik toen niet gelet, ook niet op de graafwrat aan de achterpooten; wel konden ze zich in het terrarium heel vlug achterwaarts in het mos werken. Ik heb ze de heele winter gehouden, maar moest ze in 't voorjaar de vrijheid geven; de twee andere waren onderwijl gestorven.

In 1925 hebben we niet op de larven gelet; door uw artikel aangespoord, zijn we weer gaan visschen en hebben op 't oogenblik 9 in ons aquarium. Ze zijn $\pm 8\frac{1}{2}$ cM. lang en beantwoorden geheel aan de door u gegeven beschrijving. De achterpooten zijn aanwezig, maar heel zwak ontwikkeld.

De heer H. Mulder, Hoofd der School alhier, meent ze ook gevonden te hebben in een plasje bij Zwolle, aan de spoorlijn bij de overweg van de weg naar Deventer. Zoo is er misschien een verbinding te vinden tusschen de IJssel en Steenwijk.

Vindplaatsen van de groote watersalamander. Wij vonden ze in 1924 in de plasjes aan de spoorweg Raalte—Heinoo (door E. Heimans beschreven in „Hei en Dennen”) maar ook hier in de buurt (Steenwijk), n.l. op het landgoed „De Eeze”, in de vijvertjes bij het huis, terwijl ze volgens een kennisje ook nog voorkomen in een vennetje, dat aan de rand van de Eeze reeds dicht bij Willemsoord ligt.

Adders zijn hier veel, wij hielden er 9 den geheelen winter in een terrarium, maar konden ze ondanks alle moeite niet tot eten bewegen. De grootste was ± 86 cM. lang en heel dik; dan hadden we 2 middelmatig groote en 6 kleintjes, waarvan eindelijk 3 stierven. Wij hebben de andere toen de vrijheid gegeven. Opvallend was het groote verschil in kleur, dat bij de verschillende ex. wisselde van grijs tot bruin.

Boomkikker. De Heer J. Boom bloemist alhier, heeft verscheiden malen de boomkikker gehoord en hem ook eenmaal gevonden, in de bosschen van de Schierkampen (gemeente Havelte). Wij hebben ze tot nu toe hier niet waargenomen.

Steenwijk.

N. VAN DEN BOSCH—MEIUIZEN.

Even wil ik U in verband met de kikker-enquête een kleinigheid meedeelen, die U voor de volledigheid weten moet.

Hyla heb ik — behalve in Zuid-Limburg (bij Gronsveld) — nog tweemaal gevonden. 1 ex. (zeer klein groen ex., ♂?) Winterswijk, Bekendelle, op elzestruik aan de Slinge, I-VI-1924.

2 ex. (♂ en ♀). Ootmarsum, leemplas; 2 M. boven den grond in over 't water hangende wilg; gevangen 's morgens ± 10 uur bij zeer fraai warm zonneweer. ♂ zat bij tusschenpoozen luid te kwaken; daardoor heb ik ze ook tenslotte kunnen vinden. Ik herkende 't geluid doordat het me herinnerde aan den fantastischen avond in Limburg! Beide ex. waren grasgroen.

Met zekerheid kan ik helaas geen verdere vondsten vermelden; alleen *Rana esculenta* alg. bij Aerdenhout in 't vijvertje bij 't Naaldeveld.

Gaat U nog gedetailleerde lijsten geven van alle bekende vindplaatsen in ons land? Dat zou wel heel interessant kunnen worden!

Amsterdam.

M. A. LIEFTINCK.

In aansluiting aan de mededeelingen van den heer Sloff kan ik u nog mededeelen; *Boomkikker*: gevangen door mij: Ulvenhout, Chaam en Tilburg; *groene kikker*: Breda en omstreken tot Wouw, Oisterwijk, den Bosch en L. Zwaluwe; *bruine kikker* evenals groene; *heikikker* 2 malen (jaren) in enkele exemplaren op de heide Strijbeek (Zuiden van Breda) zonder er speciaal naar te zoeken in 1918 en 1920, dus vermoedelijk ook nu wel.

Breda.

H. J. THIELLIER.

VRAGEN EN KORTE MEDEDEELINGEN.

De schepnetjes. — Het is weder voorjaar. De jongens hollen langs de slootjes en watertjes overal. Salamanders vangen meneer — om te visschen. Jawel... hier en daar liggen hoopen kikkerrit met het schepnetje er uit gegooit.

Het is alle jaren zoo... en toch kikkerrit is een geliefkoosd artikel bij de jeugd. De een heeft 't in een fleschje... de ander in een potje... en overal massa's van die gelei op 't land. Ja, meester op school vertelt er zoo mooi van in de dierkundige les... en is er zelfs prat op, als de jongens zijn lessen in practijk en werkelijkheid trachten bevestigd te zien... namelijk te zien hoe die eitjes tot larven met kieuwen worden, en hoe die op hun beurt weder kikkers met longen worden. Dan heb je nog een ander soort jongens, die kikkers opblazen en doodslaan.

Allerwege vervolging van den kikvorsch. Ik vroeg mij zelf af, bij het zien van die kikkervervolging, of de stand van den kikvorsch de laatste jaren niet veel verminderd zou zijn, en of deze mogelijke vermindering ook invloed zou hebben op het zoo veel minder voorkomen van den ooievaar hier te lande.

Misschien weet de geachte heer redacteur van dit tijdschrift er wel meer van af... en is mijn attent maken op deze mogelijkheid wel overbodig.

Ermelo.

G. H. VAN WAVEREN.

Wel, met wiskundige juistheid zou ik dit vraagstuk niet kunnen oplossen. Ik geloof, dat sommige zeer druk bezochte slootjes wel doodgevischt kunnen worden, maar dat overigens de kikkerbevolking geen noemenswaarde schade heeft van de belangstelling der jeugd. De alles-etende ooievaar stellig niet, de achteruitgang in het aantal dezer langbeenen is aan andere invloeden te wijten.

THIJSSE.

De merel hollenbroeder. — Bij mijn buurman in den tuin hebben een paar merels gebroed en drie jongen grootgebracht (zij vlogen eergisteren uit) in een ledig staanden duiventil. De til staat op een paal vrij en bestaat uit enkele hokjes, als gewoonlijk met een vliegplankje er voor.

Gorkum, 2 Juli 1926.

L. A. W. NOORDUYN.

De merel kannibaal. — Op 17 Juni j.l. zagen wij in de blinde straat naast Stoops bad een man-merel vliegen, die een jong vogeltje in zijn bek had. Andere vogels zaten hem schreeuwend achterna, zooals ze dat ook doen bij roofvogels en koekoeken. T.